

Explica'm un conte

Un projecte de la Universitat de Girona treballa amb persones immigrades i els demana que expliquin contes a la biblioteca d'en Massagran de Salt.

Hi havia una vegada un corb blanc que vivia al camp. Un dia un home li va confiar un formatge perquè el portés a un amic que vivia en un poble no gaire lluny del seu... Són les primeres paraules d'*El corb i la penyora*, un conte que ha sorgit del projecte «Teixint cultures, contes bilingües d'arreu del món», que duen a terme la biblioteca infantil d'en Massagran, el GRAMC i el grup de recerca Cultura i Educació de la Universitat de Girona. L'experiència, adreçada a les dones immigrades i els seus fills menors de tres anys, busca, d'una banda, que les participants aprenguin de manera funcional i comunicativa la llengua catalana per afavorir-ne la inclusió i la participació social, i de l'altra, vol fer present i valorar la riquesa cultural i lingüística de les persones estrangeres. De retruc, l'experiència les pot ajudar a mantenir vincles amb la cultura d'origen i mantenir la transmissió intergeneracional.

Conèixer la pròpia cultura per aprendre català

L'aprenentatge del català per part de persones immigrades depèn, en bona mesura, de la seva capacitat per transferir habilitats lingüístiques ja desenvolupades des de la seva llengua materna a la llengua del país d'acollida, i a l'inrevés. És per aquest motiu que la recopilació de contes i narracions orals esdevé una oportunitat ideal en una estratègia d'integració. També l'espai de la biblioteca resulta coherent, perquè disposa dels instruments necessaris per convertir-se en un espai de dinamització de la població adulta immigrada, a partir de la dotació i de l'ús de recursos bilingües. Judit Oller i Ignasi Vila, professors a la Facultat d'Educació i Psicologia de la UdG, són els responsables de l'experiència. Expliquen que són quinze les dones que han seguit el programa de manera permanent i que l'actitud que han mantingut res-

L'experiència pot ajudar a mantenir vincles amb la cultura d'origen i mantenir la transmissió intergeneracional.

Quinze dones han seguit el programa de manera permanent i l'actitud que han mantingut respecte del català ha estat molt positiva.

pecte del català ha estat molt positiva. «Les dones fan tot el procés, els educadors només hem fet de mediadors.» De tota manera, Oller i Vila opinen que el més important ha estat que les participants han cregut que podien fer-ho, que els era útil, per exemple, per poder ajudar els fills amb els deures de l'escola. Per als responsables els resultats han estat molt superiors a les expectatives que havien projectat.

Tots els dimarts a la biblioteca Massagan

El grup de treball s'ha reunit durant nou mesos, cada dimarts a les dotze del migdia, a la biblioteca infantil d'en Massagan de Salt. S'hi han trobat les participants amb els seus fills, els voluntaris i els coordinadors del projecte. De mica en mica, els records dels contes de la infantesa han anat venint i han passat de la memòria al paper de la mà de les mateixes dones que, pel camí, han après a expressar-los en català i, després, a editar-los en un ordinador. «Un dels avantatges de treballar amb dones és que permet tractar a la vegada els fills petits», diu Ignasi Vila. Els investigadors assenyalen que les dones immigrades acostumen a tenir una xarxa de relacions molt limitada i que l'experiència els ha permès fer noves relacions i amistats, la qual cosa les ha enfortit. «L'espai del projecte ha esdevingut un lloc en què s'han sentit còmodes», insisteix Oller, que indica que a mesura que han anat avançant el projecte ha pres velocitat, perquè «un cop han adquirit la competència lingüística s'han tornat molt participatives».

El projecte «Teixint cultures» s'inscriu en un altre de més ampli, «La biblioteca d'en Massagan: un projecte comunitari per fomentar la lectura de la infància i l'adolescència de la vila de Salt», que també té el focus a la biblioteca i que ha estat guardonat amb el Premi Francesc Candel 2010 de bones pràctiques per a la integració. Els contes, el primer, El corb i la penyora, seran editats per l'Observatori de les Llengües d'Europa i de la Mediterrània (ODELLEUM) de la UdG, que dirigeix Josep Nadal.

■ Espais a la biblioteca Massagan de Salt.

■ Participació activa de les dones que han seguit el projecte.

Joan Francesc Mira, convidat a la Butaca Casademont.

Joan Francesc Mira ha estat el darrer convidat de la Butaca Casademont, una iniciativa conjunta de la Fundació Jaume Casademont, la Universitat de Girona i el Centre Cultural La Mercè, amb una intervenció entorn de la concepció de la nació en el món contemporani i al llarg de la història. La trajectòria intel·lectual del professor Mira, escriptor, antropòleg i sociòleg, ha estat glossada pel director de la Càtedra, Josep M. Nadal, que ha fet referència a la condició “renaixentista” del valencià, capaç d’abastar camps molt diversos del pensament, la creació i la reflexió social. El mateix dia 25 de febrer, al Centre Cultural La Mercè, es va lliurar als assistents el primer volum de la col·lecció Butaca, el primer fruit d’aquesta col·laboració que recull les primeres intervencions en el fòrum d’opinió i intercanvi intel·lectual. Josep M. Nadal, director de la Butaca Casademont, considera que «el primer tast de textos que s’han generat arran de la Butaca és una gran alegria compartida de la qual Jaume Casademont estaria ben orgullós». Al llibre es recullen les tres primeres intervencions —de Juan Luis Arsuaga, Josep Call i Avishai Margalit—, en les quals els autors reflexionen sobre l’antropologia, els orígens de l’home, el llenguatge i la comunicació, sobre alimentació i progrés, sobre història i present, i sobre l’art i la natura.

Annette Viel: “L’esperit del lloc és una força que sorgeix del cor d’un espai i ens remet a la seva memòria”

Annette Viel es defineix com una museòloga tot terreny. Va néixer al Quebec i, potser, el seu origen és la raó per la qual el paisatge té una importància cabdal en la seva formulació teòrica. Ha passat per Girona com a professora convidada del Màster en Gestió del Patrimoni Cultural en l’Àmbit Local. Precisament, és la confluència entre l’home i el paisatge el que defineix el que ella anomena l’esperit dels llocs, “que és una força que sorgeix del cor d’un espai i ens remet a la seva memòria”. Explica que els llocs ens transformen perquè existeix una ressonància entre el que som i l’espai que ocupem. A més, aquesta relació amb el paisatge l’ha dut a definir-se com a “museòloga tot terreny”. Considera que els petits museus són llocs on es respira la vida. Accepta que els grans museus “enlluernen perquè són fabulosos, perquè en ells s’hi viu una experiència d’excepció, perquè tothom en parla, perquè quan es va a París cal anar al Louvre i pujar a la torre Eiffel”, però ella prefereix els petits indrets que la sorprenen, se’ls sent propers. També diu que hi ha museus que han desertat del seu territori, s’han tancat en sí mateixos i que, si tots fessin el mateix, en significaria la fi dels museus. A Viel li interessen, doncs, els petits museus que parlen de la memòria, que escapen a la societat de l’espectacle i que mostren sense embuts la seva autèntica personalitat, que no és altra cosa que l’esperit del lloc, “un esperit que és subversiu”.

